

România în primul război mondial

Profesor: Cătălina Adriana Radu

Școala Gimnazială I.Pîrvu

Com. Poiana Teiului, Neamt

Rolul istoriei în definirea personalității este de a crea sentimente patriotice, de a provoca gândirea analitică, critică, de a crea legături, de a defini gândirea abstractă însoțită de emotivitate, dar și de posibilitatea de a compara situații istorice. În acest context marile evenimente istorice ale lumii sau ale țării au un rol important în formarea personalității elevului. Astfel lecția de istorie are un rol decisiv în crearea sentimentelor patriotice, demnității și respectului față de neam, înțelegerii unor informații complexe. Așadar un rol important în dezvoltarea psiho-afectivă și cognitivă a elevilor îl constituie prezentarea situației României în primul război mondial.

Dintre toate materialele studiate istoria este una dintre cele mai complexe discipline făcând apel la cunoștințe diverse: geografie, tactică militară, diplomatie, artă etc.

Înțelegerea situației României în primul război mondial antrenează elevii în numeroase activități, permițându-le dezvoltarea armonioasă a personalității.

Acoperirea unor cunoștințe numeroase de istorie, artă, tactică militară, geografie, literatură presupune îmbinarea mai multor metode didactice de predare-învățare. Astfel metodele clasice trebuie îmbinate cu strategiile moderne de învățare pentru a antrena elevii într-un proces cât mai amplu de gândire.

În predarea-învățarea contemporană trebuie ținut cont de caracteristicile elevilor, majoritatea lor fiind orientați spre memoria auditivă (constatare personală realizată dintr-un an de studiu asupra elevilor Liceului M. Sadoveanu Borca, care au completat câte un chestionar oferit de psihologul liceului, statistica fiind afișată pe toate cataloagele). O altă caracteristică a elevilor contemporani o constituie infuzia cu imagini viu colorate, atractive, rapide și în cele mai multe cazuri violente din jocurile pe care le accesează pe calculator și obișnuința cu situații de acest gen. Ori pentru a putea capta interesul lor sunt necesare mijloacele video și atragerea treptată spre un stil clasic de învățare. Așadar considerăm că un demers didactic eficient, atât pentru elevii de gimnaziu, cât și pentru cei de liceu, constă în îmbinarea mai multor strategii didactice, dar și a mijloacelor de învățământ. Un prim pas în atragerea atenției elevilor îl constituie o secvență video însoțită de comentarii. Astfel li se prezintă elevilor importanța primului război mondial, care a schimbat lumea impulsivând cercetarea, inovația tehnică (exemplu concludent fiind inventatorul român ing. Gogu Constantinescu, care a inventat tunul sonic, arme cu lichid comprimat silențioase și de efect și a perfecționat avioanele engleze, specialiștii considerând că invențiile sale au scurtat cu cel puțin 1 an primul război mondial). O fișă de lucru prezintă efectele catastrofale ale acestei conflagrații - morți, răniți, dispăruți, distrugerii, dar și efectele pozitive - dispariția imperiilor în Europa, formarea statelor naționale (pentru noi reîntregirea tuturor românilor în granițele firești), dezvoltarea accelerată a științelor și tehnicii (revoluția gulerelor albe), creșterea nivelului de trai etc.

Avantajele integrării tehnologiei informațiilor și comunicării în actul educativ vizează potențialul acestora pentru valorificarea temelor din programă, pentru stimularea învățării active, pentru lucrul în colaborare, pentru învățarea bazată pe proiect, pentru sarcini de lucru de tip aplicativ, pentru crearea de parcursuri de învățare diferențiate care conduc către demersuri didactice de tip constructivist, centrate pe elev. Cunoașterea este adusă mai aproape de elevi prin asigurarea accesului la tehnologie deoarece prin intermediul Internetului, a bazelor de date, a materialelor informative și a articolelor științifice, a filmelor de prezentare se favorizează formarea unei imagini unitare asupra fenomenelor și proceselor. Prin intermediul TIC, elevii pot crea experiențe greu accesibile sau imposibile din punct de vedere istoric, pot colecta date pentru proiecte științifice și organiza sub formă grafică conținuturi, pot avea

acces la informații, idei, evenimente, pot tehnoredacta referate, dezvoltându-și capacitatea de a aprecia critic acuratețea și corectitudinea informațiilor dobândite din diverse surse sau pot interacționa și interrelaționa și nu în ultimul rând pot stimula colaborarea și comunicarea în grup, parteneriatul, sprijinul reciproc, creativitatea, inițiativa și interevaluarea, deoarece crește receptivitatea lor precum și interactivitatea. Se pot realiza recapitulări, sinteze, jocuri didactice în scopul aprofundării cunoștințelor și dezvoltării abilităților practice, proiecte, portofolii care să ducă la reținerea mai rapidă a informației esențiale. Întegrarea mijloacelor TIC în procesul instructiv-educativ poate avea și anumite *limite* care constau în utilizarea la întâmplare, la un moment nepotrivit, a calculatorului în timpul lecției care poate duce la plictiseală, monotonie, neparticiparea unor elevi la lecție, nerealizarea obiectivelor lecției și chiar poate produce repulsie față de acest mijloc modern de predare-învățare-evaluare. Utilizarea TIC la unitatea de învățare "Primul război mondial", la clasa VII-a, având 4 ore alocate se poate realiza pornind de la predare/învățarea cunoștințelor prin metodele expunerii și explicației și poate continua cu o prezentare Power Point despre cauzele declanșării marelui conflict mondial, prezentarea celor alianțe politico-militare și a celor trei principalele fronturi de operațiuni militare și în ultima oră se poate desfășura în laboratorul de informatică unde poate verifica cunoștințele elevilor cu ajutorul sistemului AEL, organizează elevii pentru învățarea prin cooperare, sugerează site-urile unde se pot găsi informații despre cauzele declanșării primului război mondial, despre fronturile și teatrele de operațiuni militare, etc. T.I.C. ajută profesorul să faciliteze și să dinamizeze procesul de predare-învățare, să crească atractivitatea pentru materia predată, să implice mai mult elevii în cadrul lecțiilor, să treacă de la lecțiile centrate pe transferul de cunoaștere la cele centrate pe formarea de competențe și dezvoltarea de cunoștințe și să eficientizeze administrarea proceselor educaționale.

Astfel îmbinăm, printr-o activitate frontală, folosirea mijloacelor moderne (videoproiectorul) cu cele clasice - fișa de lucru.

Parcursul didactic va urmări folosirea acestor 2 mijloace de învățământ îmbinate cu expunerea (după parcurgerea a 3 minute din materialul video), profesorul expune situația internațională și folosește hărțile incluse în fișa 2 de lucru, prin care obligă elevii să parcurgă traseul armatelor germane și antrenează gândirea analitică prin răspunsul la întrebările din fișa b, fiecare grupă având fișe diferite și expunând rezultatul întregii clase, completând o parte a tabelului: știu, vreau să știu, am învățat.

Brainstorming

Brainstorming-ul sau asaltul de idei reprezintă a cât mai multe idei, oricât de fanteziste ar părea acestea, cu răspuns la o problemă/situație enunțată. Este o variantă a discuției în grup având ca obiectiv producerea de idei noi sau găsirea celor mai bune soluții pentru o problemă de rezolvat prin participarea tuturor membrilor grupului.

Avantaje:

- a) stimulează activitatea în grup.
- b) participarea activă a tuturor participanților.
- c) permite exprimarea personalității și eliberarea de prejudecăți.
- d) exersează empatia, analiza și capacitatea de a lua decizii.
- e) crează emulație și imprimă dinamism.

Folosirea jocului de rol urmat de prezentarea materialului video. Prezentarea unei personalități necunoscute, dar și rolul lui în scurtarea războiului formează o atitudine afectivă și de mândrie națională. Specialiștii au dovedit că preferințele noastre influențează observația. În general remarcăm îndată ce ne convine sau ne interesează și remarcăm mult mai greu ceea ce ne dezavantajează. De asemenea atenția este favorizată de noutate, intensitatea stimulilor, mișcarea, variația, filmul fiind mult mai util simplelor fotografii.

Așadar captatio benevolentiae este realizată cu succes pentru elevii contemporani folosind o secvență video, însă valorificarea se realizează prin folosirea unei fișe de lucru conținând imagini, text pentru a dezvolta capacitățile cognitive, dezvoltarea memoriei.

Gândirea, descrisă ca o „succesiune de operații care duc la dezvoltarea unor aspecte importante ale realității și rezolvarea unei probleme”, se realizează prin operații precum: comparația, analiza, sinteza, abstractizarea, generalizarea. Toate aceste operații se realizează treptat prin fișe de lucru, cerințe ce impun anumite procese cognitive, dar și prin întrebări retorice, explicații, parcurgerea unui model de gândire.

Un rol important în dezvoltarea memoriei este starea afectivă pozitivă indusă (de mândrie, de conștientizarea importanței acțiunilor românilor, de compasiune față de soldații români, eroii jertfiți, populația care a suferit), dar și o motivație puternică, înțelegerea evenimentelor, cauzalității și repetiției prin reluarea cunoștințelor în diverse mijloace didactice.

Un alt rol important în însușirea cunoștințelor îl are folosirea jocurilor didactice în activitatea de consolidare-recapitulare, unul din jocurile foarte eficiente fiind jocul de tip Genius, dar și cele de pe calculator, puzzle-le, rebusurile et.

În concluzie istoria este una dintre cele mai complexe discipline necesitând folosirea unei varietăți cât mai mari de mijloace și strategii didactice, îmbinând metodele clasice cu cele moderne. Din experiența personală toate lecțiile predate doar cu mijloace moderne sau clasice au avut o eficiență mult mai scăzută decât cele în care le-am îmbinat (folosirea excesivă a metodelor moderne și în special a lecțiilor AEL în predare, pot crea un sentiment de superficialitate, elevii având senzația de joc nu și de învățare).

BIBLIOGRAFIE.

- 1 Milotinescu, Irina, *Instrumente suport pentru activitatea didactică*, în "Magister", nr. 12-13/ aprilie- noiembrie 2011, Editura Arves, Craiova, 2011.
2. Idem, *Utilizarea TIC în procesul de predare-învățare-evaluare. Aplicații la disciplina istorie*, în "Magister", nr. 15-16/ aprilie-noiembrie 2012, Editura Arves, Craiova, 2012.
3. *Efecte și rezultate ale utilizării TIC în educație*. în: Vlada, M. (coordonator) *Conferința Națională de Învățământ Virtual*. București, Editura Universității din București, 2010

*școlare de competențe cheie și detalierea modului de lucru, (2011),
București.*